

OLIV TA'LIM TIZIMIDA MA'NAVIV-MA'RIFIV ISQLAR MONITORINGINI TAKOMILASHTIRISH INDIKATOR VA YO'NALISQLARI

*Pulatov Djavdat Abdujabborovich,
O'zbekiston davlat jaxon tillari universiteti "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida dotsenti
Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (Doctor of Philosophy)*

Mazkur maqolada Oliy ta'lim tizimida ma'naviy-ma'rifiy isqlar monitoringini takomillashtirish jarayonida amal kiladigan printsip, parametr va indikatorlarning pedagogik tavsifi ilmiy-nazariy jihatdan yoritib berilgan. Shuningdek maqolada, OTM ma'naviy-ma'rifiy isqlar monitoringini takomillashtirish jarayonida kompleks tahlil yo'nalisqlari, elektron ta'limning joriy etilishida zamonaviy pedagogik, axborot-kommunikatsiya va innovatsion texnologiyalarning qo'llanilishi, ta'limning isqlab chiqarish va ilm-fan bilan integratsiyasi, xalqaro hamkorlikning yo'lga qo'yilganligi masalalariga alohida urg'u berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Oliy ta'lim, o'qituvchi, talaba, ma'naviy, ma'rifiy, parametr, indikator, monitoring, ilm-fan, integratsiya, elektron ta'lim, ta'lim, tarbiya, innovatsion faoliyat, ma'lumotlar banki

ПОКАЗАТЕЛИ И НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МОНИТОРИНГА ДУХОВНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

*Пулатов Джавдат Абдужабборович,
Доцент кафедры «Педагогика и психологии» Узбекского государственного университета мировых языков
Доктор философии по педагогическим наукам (доктор философии)*

В данной статье с научно-теоретической точки зрения объяснено педагогическое описание принципов, параметров и показателей, используемых в процессе совершенствования мониторинга духовно-просветительской работы в системе высшего образования. Также в статье в процессе совершенствования мониторинга духовно-просветительской работы высших учебных заведений определены направления комплексного анализа, использования современных педагогических, информационно-коммуникационных и инновационных технологий при внедрении электронного образования, подключение образования с производством и наукой. Особый акцент был сделан на вопросах интеграции, налаживания международного сотрудничества.

Ключевые слова: Высшее образование, преподаватель, студент, духовный, образовательный, параметр, показатель, мониторинг, наука, интеграция, электронное обучение, образование, обучение, инновационная деятельность, банк данных.

INDICATORS AND DIRECTIONS FOR IMPROVING MONITORING OF SPIRITUAL AND EDUCATIONAL WORK IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM

*Pulatov Dzhavdat Abdujabborovich,
Associate Professor, Department of Pedagogy and Psychology, Uzbek State University of World Languages Doctor of Philosophy in Educational Sciences (Doctor of Philosophy)*

This article explains from a scientific and theoretical point of view the pedagogical description of the principles, parameters and indicators used in the process of improving the monitoring of spiritual and educational work in the higher education system. Also in the article, in the process of improving the monitoring of the spiritual and educational work of

higher educational institutions, the directions of comprehensive analysis, the use of modern pedagogical, information, communication and innovative technologies in the implementation of e-education, connecting education with production and science are identified. Particular emphasis was placed on issues of integration and establishing international cooperation.

Key words: Higher education, teacher, student, spiritual, educational, parameter, indicator, monitoring, science, integration, e-learning, education, training, innovation, data bank.

Oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy isqlar monitoringi uning boshqaruv funktsiyasi uchun tashkiliy-uslubiy vosita hisoblanadi. Mazkur tashkiliy-uslubiy vositadan foydalanishning murakkabligini OTMda ta'lim va tarbiyaviy faoliyatini baholash parametrlari va indikatorlarini zamonaviy yondashuvlar asosida belgilanmaganligi va tizimli monitoring yuritilmasligi bilan izoqlash mumkin.

Jahonda pedagogik monitoringni ta'lim muassasalariga tatbiq etish bosqicqlarida, yangicha tamoyillarni yangi paradigmalarda asosida takomillashtirish muhim pedagogik ahamiyat kasb etadi. Zero ijtimoiy taraqqiyot, bashariyat tarixi jarayoni, jamiyat taraqqiyoti hech qachon bo'sh joyda harakatga kelmaydi, balki pedagogning kreativ yondashuvi, ma'naviy madaniyati, intellektual faoliyatining umumlashtiruvchi natijasi orqali namoyon bo'ladi.

Ma'lumki, oliy ta'lim muassasalarida o'quv biluv faoliyati jarayonida yangi nazariy va amaliy bilimlar beriladi. Oliy ta'lim tizimida ma'naviy-ma'naviy isqlar monitoringini takomillashtirish, pedagog xodimlarni ta'lim-tarbiya jarayonlariga tegisqli yangi me'yoriy-huquqiy xujjatlar bilan tanishtirish, tarbiyaviy faoliyat mazmunini talabalar qiziqish va extiyojlaridan kelib chiqib zamon talablariga moslab tashkil etish muhim ijtimoiy ahamiyatga ega.

Professor o'qituvchilarni ma'naviy-ma'rifiy isqlarni tashkil etishga "amaliy" yo'naltirish muhim hisoblanadi va bu orqali pedagog "Ustoz-shogird" isqlarini individual traektoriyasini mustaqil belgilaydi. Pedagogning "Ustoz-shogird" isqlarini tashkil etishdagi kompetentli yondashuvi ma'naviy-ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyatini integrallashgan monitoringni diagnostika qilish samaradorligini rivojlantirish, ta'lim jarayonlarini dinamik o'zgaruvchan sharoitlarga moslashishi, innovatsion faoliyat va nihoyat o'quv biluv va tarbiyaviy isqlar sifatini ta'minlashga ta'sir ko'rsatuvchi omillardan biri hisoblanadi.

Bunday sharoitda monitoring pedagog xodimlarning kompetentlilik darajasini hamda ma'naviy-ma'rifiy jarayonlarni rivojlantirishni tashxis qilishning asosiga aylanadi. Chunki aynan monitoring axborot olishning muhim manbai va vositasi sifatida namoyon bo'ladi, monitoringsiz adekvat, real tashxisni tasavvur qilib bo'lmaydi. Bunday holatlar monitoringni ahamiyatini va uni amalga oshirishga ilmiy yondashuv yo'nalisqlarini belgilab beradi. [7]

Ilmiy izlanisqlarimiz va kuzatisqlarimiz tahlili asosida aytishimiz mumkinki, OTM "Ustoz-shogird" isqlarini tashkil etish jarayoniga bir yoqlama "xo'ja ko'rsin" qabilidagi yondashuv mavjud bo'lib, nazorat usullaridan samarasiz foydalanish, ma'naviy ma'rifiy tadbirlarni tashkil etishda tizimlilik mezonlariga amal qilinmaslik monitoring tizimini isqlab chiqish zaruriyatini ko'rsatadi. Mazkur jarayonda monitoringni shakllarini va metodlarini o'zi hali maxsus isqlab chiqilmagan, tushunarli qilib aytganda tizimiy tahlillarning predmeti metodologik va metodik bazasi, ma'naviy - ma'rifiy isqlarni tashkil qilinganligi sifatini natijalarini doimiy jamlab borish va statistik isqlov berish asosida tashxis qilish uchun ilmiy yondashuvlar etarli isqlab chiqilmagan.

Adabiyotlar tahlili va bir qator pedagog olimlarning ilmiy tadqiqot isqlarini o'rganish natijalariga ko'ra aytishimiz mumkinki, ta'limning turli bosqicqlarida pedagogik monitoring tizimini yaratishga oid maqola, dissertatsiya isqlari, monografiyalar mavjud bo'lib, olingan ko'rsatkicqlar soxaga qiziqish katta ekanligi to'g'risida ma'lumot beradi.

Aksariyat hollarda monitoring boshqaruv jarayoni ob'ekti sifatida o'rganilgan, sababi xar qanday tizimni boshqarishda zarur bo'lgan ishoncqli va o'z vaqtidagi ma'lumotlarni yig'ishning

asosiy vositalaridan bir bo'lgan. Shuningdek monitoring maqsadi turidan va ob'ektidan qat'iy nazar doimo asosiy boshqaruv qarorlarini qabul qilishning axborot ta'minoti bilan bog'liq. Shunga asosan tadqiqotchilar monitoringni bir vaqtning o'zida boshqarishning turlaridan hamda bosqicqlaridan biri sifatida qarashni taklif qiladilar.[4]

Bizning fikrimizcha, quyidagilarni Oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyatini integrallashgan monitoringini tashkil etishning asosiy ko'rsatkicqlari sifatida e'tirof etish mumkin:

- monitoring ob'ekti to'g'risida ishoncqli va ob'ektiv ma'lumotlarni to'plash;
- tegisqlari ma'lumotlar bazasini shakllantirish;
- olingan ma'lumotlarni tizimli tahlil qilish, yo'nalishiga ko'ra shaffof baxolash;
- ma'lumotlarni qayta isqlash, o'rganish va tegisqli ma'naviy-ma'rifiy isqlarni boshqarish organlariga taqdim etish;
- ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyatini integrallashgan monitoringini tashkil etish bo'yicha takliflar tayyorlash

Oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy–ma'naviy isqlar monitoringini takomillashtirish jarayoni o'quv faoliyatining o'ziga xos xususiyatlari bilan bog'liq ma'lum qiyinchiliklarni tug'diradi. Shunga ko'ra Oliy ta'lim tizimida ma'naviy-ma'rifiy isqlar monitoringini takomillashtirish jarayonining asosiy funktsiyalaridan biri ta'lim muassasasida ta'lim tizimini standartlashtirish (normallashtirish) asoslari va mezonlarini isqlab chiqish muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim muassasalarining tashkiliy, boshqaruv va pedagogik faoliyatidagi muvaffaqiyatning eng tipik belgilarini ajratib ko'rsatish darajasini oshirishdan iboratligini inobatga olib, tashqi va ichki monitoring jarayonlarida baxolanadigan sifat va samaradorlik nazorati yo'nalishlarini belgilashga asos bo'luvchi quyidagi hujjatlarni ko'rsatish mumkin:

“Ta'lim to'g'risida”gi Konun, «2022–2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi”, Oliy ta'lim tizimini rivojlantirish kontseptsiyasi va unda belgilangan maqsadli ko'rsatkicqlar;

- ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy isqlar monitoringini tahliliy yo'nalishlari;
- ta'lim muassasalarida ma'naviy-ma'rifiy isqlar monitoringini tashkil etishning parametrlari; (ma'lumot, rag'batlantirish, shakllantiruvchi, tuzatuvchi)
- OTMlar uchun milliy va xalqaro reyting parametrlari;
- DTS, malakaviy talablar, o'quv reja va dasturlari;
- muassasaning strategik rivojlanish dasturi va maqsadlari kabilar.

Oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontseptsiyasidan o'rin olgan maqsadli ko'rsatkicqlarning quyidagi masalalarini OTMda doimiy nazorat qilib borish nazarda tutiladi:

- «xorijda “stajirovka” o'tagan talaba-yosqlar;
- jalb qilingan xorijiy talabalar;
- o'quv va ilmiy adabiyotlarning elektron shakli;
- ta'lim jarayonlarini boshqarish axborot tizimi;
- o'qitishda raqamli texnologiyalar;
- OTMlarida amaldagi malaka talablari, o'quv reja va dasturlari mazmun jihatidan bitiruvchilarda amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilishi lozimligi;
- talabalarda tanqidiy fikrlash, axborotni mustaqil izlash va tahlil qilish ko'nikmalari shakllantirishga jiddiy e'tibor qaratish;
- Scopus, ScienceDirect, Web of Science va boshqa xalqaro ilmiy-texnik ma'lumotlar bazasida indekslanuvchi jurnallar va ulardagi maqolalar, Xirsh indeksi ko'rsatkicqlari;
- yosqlarni ilmiy faoliyatga keng jalb etish, ilm-fanning innovatsion infratuzilmasini shakllantirish;

ma'naviy-ma'rifiy va tarbiyaviy isqlar ta'sirchanligini oshirish; [2].

OTM ma'naviy-ma'rifiy isqlar monitoringini takomillashtirish jarayonida kompleks tahlil

yo'nalishlari quyidagilardan iborat:

- prognozlar, taqliliy, ma'lumotnomalar, hisobotlarni yaratish «tashkiliy-boshqaruv faoliyatining samaradorligi;
- davlat ta'lim standartlari va o'quv dasturlarining o'quv jarayoniga joriy etilishini analitik va diagnostik tahlil qilish;
- talabalarning fan dasturlarini o'zlashtirish darajasi (bilimi);
- professor-o'qituvchilarning ma'naviy-ma'rifiy isqlarni tashkil etishda rejaga muvofiqligi;
- talabalarning darslik (elektron darslik) va o'quv qo'llanmalari bilan ta'minlanganligi darajasi, elektron kutubxona tizimining mavjudligi, undan foydalanish samaradorligi va mustaqil ta'lim bo'yicha axborot resurslaridan foydalanish imkoniyati;
- moddiy-texnika ta'minoti, o'quv laboratoriyalarining zamonaviy asbob-uskunalar hamda foydali o'quv-laboratoriya maydoni bilan ta'minlanganlik;
- elektron ta'limning joriy etilishida zamonaviy pedagogik, axborot-kommunikatsiya va innovatsion texnologiyalarning qo'llanilishi;
- ta'limning isqlab chiqarish va ilm-fan bilan integratsiyasi;
- ilmiy-tadqiqot faoliyati;
- ma'naviy-ma'rifiy faoliyati;
- xalqaro hamkorlikning yo'lga qo'yilganligi;
- ilg'or pedagogik o'qitish tajribasini tarqatish ko'lamini aniqlash va uni tashkiliy-boshqaruv jihatdan qo'llab-quvvatlash;
- ta'lim muassasasida ta'lim tizimini monitoring qilish texnologiyasini takomillashtirish.

[1;2]

Bilamizki, OTM o'quv jarayoni monitoringi mavjud bo'lib, unda talabalarning o'qitish sifati darajasi o'rganiladi. Biz esa, yuqoridagi indikatorlarga tayanib tajriba – sinov isqlari jarayonida tadqiqot ob'ekti sifatida belgilab olingan Oliy ta'lim muassasalarida ma'naviy–ma'naviy isqlar va ta'limiy isqlarni tashkil etish holati xaqida aniq ma'lumotlarni olish, qaror qabul qilish, ob'ektlarning holatini aniqlash va uning rivojlanishini imkonini beruvchi ma'lumotlarni to'plash, qayta isqlash, saqlash va tarqatish masalalarini monitoringini isqlab chiqdik.

Mazkur jarayonda ob'ekt to'g'risidagi ma'lumotlarni yig'ishning an'anaviy metodlari (longityud, suhbat, savol-javob, eksprement, anketa, pedagoglarning xujjatlari, faoliyat maxsuli portfoliosi)dan foydalandik. Masalan, ob'ekt (sub'ekt) to'g'risida ma'lumot to'plaganda monitoring tashxisning ma'lumot yig'uvchi manbai sifatida aks etishi mumkin. Bunda, metodlarning o'zaro aloqasi va o'zaro bir-birini to'ldirishi OTM ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyatini integrallashgan monitoringini tashkil etishda xar tomonlama ma'lumotlarni olish, o'quv jarayoni va tarbiyaviy isqlarni rivojlanish dinamikasini aks ettirish imkonini beradi.

Ma'naviy–ma'rifiy isqlar va o'quv biluv faoliyati to'g'risida doimiy tizimlashtirilgan ma'lumot quyidagilarni amalga oshirish imkonini beradi:

- ma'lumotlar bankini yaratish; (bunda biz OTM ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyati to'g'risida alohida manba to'pladik)
- xulosa chiqarish; (professor o'qituvchilar va t'yutorlar kompetentlilik va kreativlik potentsiallari to'g'risida)
- istiqbolni belgilash; (OTM ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyatini rivojlantirish to'g'risida)
- “Ustoz-shogird” isqlarini monitoringni isqlab chiqish. (Hemis)

Mazkur jarayonda pedagog kadrlarning malaka talablariga moslik va o'z kasbiga layoqati darajasi aniqlanadi. Bunda ma'naviy–ma'naviy isqlarni tashkil etilish va ta'lim jarayoni sifati, o'qituvchining ta'limiy resurslar bilan ta'minlanganligi darajasi, boshqaruv, ilmiy, o'quv – uslubiy, “Ustoz-shogird” isqlari, bir so'z bilan aytganda pedagogning portfoliosi natijalari

monitoring ob'ekti hisoblanadi.

Biz tomonimizdan isqlab chiqilgan OTM ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyatini integrallashgan elektron monitoring tizimi ma'naviy ma'rifiy tadbirlarni tashkil etishda innavatsion ta'limiy tarbiyaviy texnologiyalarni qo'llash bo'yicha tavsiyalar isqlab chiqish, “Ustoz-shogird” isqlarini sifatli monitoringini tashkil qilish, iqtidorli talabalar bilan isqlashda istiqbol rejalarini tuzish imkonini beradi.

Bunda OTM ma'naviy–ma'naviy isqlar monitoringini amalga joriy etilishini tashkil etish davomida hal qilinadigan asosiy masalalar quyidagilardan iborat bo'ladi:

- OTM ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyatini integrallashgan holati, sifat va miqdoriy o'zgarisqlar to'g'risidagi olingan ma'lumotlarni tahlil qilish va tizimlashtirish;
- OTM ma'naviy–ma'naviy isqlar va o'quv biluv faoliyati mavjud holatini tahlil va tashxis qilishning axborot ta'minoti;
- to'plangan ma'lumotlarni regression tahlil qilish va korrektsiya isqlarini amalga oshirish; (Regressiya so'zi lotincha “regression” so'zidan olingan bo'lib, orqaga xarakatlanish degan lug'aviy ma'noni bildiradi. Bu atamani fanga kirib kelishi F.Galton va K.Pirson nomlari bilan bog'liq [6])

Monitoring ko'rsatkicqlari, parametr va texnologiyalaridan kelib chiqib, ma'naiy-ma'rifiy isqlarni amalga oshirish tizimini takomillashtirish monitoringining ob'ektlari turlicha bo'lishi mumkin.

Mazkur jarayonda monitoring ob'ekti, ma'naviy ma'rifiy isqlar sifatining joriy holati darajasi, sifatni aniqlash me'yori, mezonlarini aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu vazifalar echimini topishda monitoring jarayoni loyihalashtirilishi va quyidagi bosqicqlardan iborat bo'lishi maqsadga muvofiq.

- tayyorgarlik bosqichi;
- monitoringni amalga oshirish jarayonlarini loyihalashtirish;
- mezonlarni belgilash;
- bosqlang'ich-diaagnostik holatni aniqlash;
- baxolash (mezonlar bo'yicha natijalar)
- natijalarni umumlashtirish va tahlil qilish;
- korrektsiyalash (tizimga ta'sir ko'rsatish, tegisqli o'zgartirisqlar kiritish)
- ma'naviy-ma'rifiy isqlarni takomillashtirish bo'yicha reja tuzish.

Monitoring ob'ekt bo'yicha xulosalar ob'ektiv va ishoncqli bo'lishi eng avvalo monitoring va baxolash kaday tartibda o'tkazilganligiga bog'liqdir. [3] Shunga ko'ra OTM ma'naviy-ma'rifiy isqlarni monitoringini takomillashtirish jarayonida qo'llaniladigan mezonlar: jarayonli xarakterga ega ekanligi (baxolash va o'lchash doirasida), prognoz qilish (maqsadlarga erishi uchun strategiya va kontseptsiyalarni belgilash), me'yoriy (professor-o'qituvchilarning “Ustoz shogird isqlarini yakuni bo'yicha erishgan natijalarining me'yoriy talablarga mos kelishi”), natijaviyligi (ko'zlangan natijalarga erishilganligini aniqlovchi kompleks ko'rsatkicqlar)

Tadqiqotlar natijasida OTM ma'naviy–ma'rifiy isqlarni tashkil etish sifat va samaradorligini baxolash mezonlari aniqlangan bo'lib, ushbu mezonlar yordamida monitoring kuzatuvlarini amalga oshirish imkoniyati yaratildi. Ushbu mezonlar sifat va miqdoriy ko'rsatkicqli kategoriyalarga ajratilgan.

Mazkur mezonlar sifatida quyidagilar kayd etildi:

- professor o'qituvchi va t'yutorlarning kreativ kompetentligining oshganligi;
- ma'naviy-ma'rifiy isqlarga “amaliy yondashuv” effektining yangilanganligi;
- ma'naviy –ma'rifiy isqlarni takomillashtirishga yo'naltirilgan infratuzilmaning holati (sifati, soni, zamonaviyligi)
- ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarning talabalar qiziqish va ehtiyojlaridan kelib chiqib rejalashtirilganligi (dastur talablari mos ekanligi)

-ma'naviy-ma'rifiy tadbir mavzularining dolzarbligi, zamon bilan hamnafasligi. (ta'lim va tarbiyadagi zamonaviy tendentsiyalarni o'z ichiga olganligi)

Biz tomonimizdan o'tkazilgan isqlar tahlili professor o'qituvchilarning ma'naviy ma'rifiy isqlarni sifat va miqdor ko'rsatkicqlari to'g'risidagi ma'lumotlarni shakllantirish imkonini berdi.

Ma'naviy ma'rifiy isqlarni tashkil etish monitoringini takomillashtirish imkoniyatlari quyidagi tamoyillar asosida amalga oshirildi:

-xolislik-monitoring natijalari professor o'qituvchi, t'yutorlar bajargan isqlarining haqiqiy holatini ko'rsatishi lozim;

-aniqlikligi-baxolash mezonlari, ob'ekt o'rtasida o'zaro mutanosiblik bo'lishi muhim bu esa tarbiyaviy faoliyat sifatining holati to'g'risida ishoncqli ma'lumot berishga xizmat qilishi lozim;

-kamrovliligi-monitoring natijalari pedagog xodim va t'yutorlarni samarali faoliyat yuritishi uchun davlat talablari va ta'lim ehtiyojlarini o'z ichiga olishi lozim;

-tizimliliigi-ma'naviy ma'rifiy isqlarni tashkil etish monitoring ko'rsatkicqlari nuqtai nazaridan o'tkazilgan tarbiyaviy va ma'rifiy isqlar birta ob'ektga nisbatan olingan ma'lumotlar, axborot manbalari va davlat talablarini bajarishni hisobga olgan holda tuzilgan bo'lishi lozim;

-optimalligi-monitoring ma'lumotlarini OTM ma'naviy-ma'rifiy isqlarni tizimli va sifatli amalga oshirish bo'yicha belgilangan vazifalar darajasiga mos bo'lishi lozim;

-tezkorligi-monitoring ma'lumotlar universitet ma'muriyatiga professor-o'qituvchi "Ustoz-shogird" isqlari yuzasidan tezkor ma'lumot berishi lozim;

-shaffofligi- monitoring ma'lumotlarini shakllanish jarayonining ochiqligi, foydalanish imkoniyatining mavjudligi.

Xulosa qilib aytganda OTM ma'naviy-ma'rifiy isqlar tizimini monitoringini takomillashtirishning asosiy vazifasi quyidagilardan iborat :

-professor o'qituvchi va t'yutorlar tomonidan o'tkazilgan ma'naviy ma'rifiy tadbirlar bo'yicha ishoncqli ma'lumotlarni to'plash, qayta isqlash, ta'lim iste'molchilari va boshqaruv kadrlarini ishoncqli va shaffof ma'lumotlar bilan ta'minlash;

-tahliliy baxolash-sifat ko'rsatkicqlari dinamikasini aniqlash, tizimli tahlil, baxolash, qiyosiy tahlillar tayyorlash;

-motivatsion rag'batlantiruvchi-tarbiyaviy tadbirlarni talabalar qiziqish va ehtiyojlariga ta'siri;

-nazorat-tadbir va faoliyat natijalarini doimiy ravishda kuzatib borish, ularni dastlabki natijalar bilan taqqoslash, rejalashtirilgan tadbirlarning bajarilishini doimiy nazorat qilish;

-tashxislash-monitoring ma'lumotlari asosida kelajakda kuzatilayotgan rivojlanish manzarasini taqdim etish, istiqbolli rejani loyihalash, ma'naviy ma'rifiy faoliyat jarayonini boyitish uchun strategik ish rejalarini isqlab chiqish bilan bog'liq pedagogik prognozlash;

-korrektsiyalash-bu xulqi og'ishgan yosqlar bilan isqlash, ma'naviy ma'rifiy tadbirlarni o'tkazish jarayonidagi muammo va qiynchiliklarni bartaraf etish, ularni tuzatish, oldini olish yuzasidan tegisqli chora- tadbirlar rejasini isqlab chiqish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'uxati

1.Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги ПФ-60-сон «2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида»ги Фармони, 06/22/60/0082

2.Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон «Ўзбекистон Республикаси Олий таълим тизimini 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиqlаш тўғрисида»ги Фармони. ҚММБ. 9.10.2019. 06/19/5847/3887.

3.Ахмедов М.У. Умумтаълим мактаб директорларининг малакасини оширишда таълим сифати мониторингини такомиллаштириш. Педагогика фанлари бўйича фалсафа

доктори(PhD) илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация. Тошкент-2019

4.Мозгарев А.В. Структура качества повышения квалифакатсии работников образования//Педагогика, 2004.№10, 46-54

5.Мокшеев В. Организация системы мониторинга в образовании// Школьные технологии, 2005 №1 85-94

6.Елисеева И.И., М.М.Юзбашев Общая теория статистики: Учебник. –М.: Финансы и статистика, 2004.-656 с

7. Шоймардонов Т.Т.Педагог кадрлар малакасини ошириши ва касбий фаолияти мониторингини ташкил этишнинг электрон тизими. Педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация. Тошкент 2017